

Suomen Maallikkotuomarit ry
Finlands Lekmannadomare rf

Ensimmäisen kauden lautamiesten eli maallikkotuomareiden perehdyttäminen

Suomen Maallikkotuomarit ry
herastuomari
Janne Heilimä
puheenjohtaja

Lautamies istunnossa

Historiasta tähän päivään

- maallikot ovat toimineet oikeudessa useita vuosisatoja
- v. 1969 lautamiesten määrä kihlakunnanoikeuksissa väheni 12-7 lautamieheen, heillä **kollegiaalinen** äänioikeus
- v. 1993 käräjäoikeudet, kokoonpanossa on pj. + 3 lauta-miestä, nykyisin pj. + 2 lautamiestä ja jokaisella on yksilöllinen äänioikeus
- käräjäoikeuksia oli aluksi 70, vuonna 2008 oli 51 ja vuonna 2009 jäi enää 27 ja lisäksi muutama sivutoimipaikka
- kaudelle 2009-2012 on valittu 2202 lautamiestä
- kaudelle 2013-2016 on valittu 1738 lautamiestä
- kaudelle 2017-2020 on valittu 1477 lautamiestä
- kaudelle 2021-2024 on valittu 1303 lautamiestä

Istuntokokoonpanossa lautamies on maallikkotuomari

Maallikkotuomarin toimintaa ohjaavat:

- **vannottu vala** tai annettu vakuutus
- oikeudenmukaisuus, rehellisyys, tasapuolisuus ja riippumattomuus
- **oikeuden toteutuminen** Suomen lakien mukaan
- ennakkoluulottomuus, yhdenvertaisuus lain edessä
- sitoutuminen tehtävään osana Suomen oikeuslaitosta
- **ratkaisupakko** ja **tuomiopakko**

Tutustu "*Lautamiesten eettiset ohjeet*" www.maallikkotuomarit.fi

Lautamies on tuomaritehtävässä Maallikkona

Siitä seuraa, että

- lautamies **ei ole kunnallisessa** luottamustoimessa
- lautamies **ei maksa puoluevero**a istuntopalkkiosta
- käräjäoikeuden **istunto alkaa** sovittuna kellonaikana kun kaikki tuomioistuimen jäsenet ovat paikalla
- uskontoa ja politiikkaa ei tuoda esiin lautamiehenä
- tuomaritehtävässään lautamies edistää riippumattoman **oikeuden toteutumista**

Istuntoon kutsuminen

- Henkilökohtainen kutsu määrättyyn istuntoon
- Istuntokokoonpano on arvottu
- Vastuu istuntoon osallistumisesta on kutsun saajalla
- Istuntopäivän **peruuttaminen** tai **vaihto on** sovittava käräjäoikeuden kanssa **riittävän ajoissa - varamiehen saamiseksi**

Istuntopäivän alku

Ajoissa paikalle

- turvatarkastus
 - henkilökortilla sisään
- käräjäoikeuskohtaisia eroja

Täsmällisyys

- ajoissa istuntosaliin, sillä istunto alkaa vasta kun tuomioistuin on paikalla
- puhelimet, läppärit, kamerat, nauhurit pidettävä suljettuna

Pukeutuminen

- asiallista ja siistiä
- ei huomiota herättävää

Jutun osapuolet istuntosalissa *

Lautamiehet
maallikkotuomarit

Puheenjohtaja
virkatuomari

Sihteeri
käräjäsihteeri

T U O M I O I S T U I N P Ö Y T Ä

Syyttäjä

Todistaja

Asianomistaja
ja avustaja

Vastaaja
ja avustaja

Miltä jutun käsittely näyttää?

Asian käsittely oikeudessa on tasapuolista ja sen tulee myös näyttää siltä

Huomioi nämä:

- suhtaudu kaikkiin kunnioittavasti ja kohteliaasti
- **ole kiinnostunut käsiteltävästä asiasta**
- pöydän taakse istumaan esim. siten, että vuoroin on nainen ja mies
- **pukeutumisen on oltava asiallista**
- rauhallinen olemus
- **asennoituminen näkyy**
- lautamies ei keskustele asian käsittelyn aikana

Jutun käsittely

- Esteellisyys = **jääviys on ehdoton** –pyydä tauko
- Jutun kulun seuraaminen
- Tarkentavat kysymykset pj:lle paperilapulla
- Oikeudenkäyntiaineisto
- Näytön arviointi esitetyn perusteella
- **Päätösneuvottelu**
- Tuomion julistaminen
- Äänestyspäätös

Lautamies maaoikeuden istunnossa

- Maaoikeus (MO) on kahdeksan käräjäoikeuden yhteydessä toimiva osasto
- MO käsittelee kiinteistötoimituksista aiheutuneita riitoja ja valituksia
- MO on muutoksenhakuinstanssi, jonka tuomioista valitetaan Korkeimpaan oikeuteen
- Tyypillisesti istuntoon kuuluu katselmus > oltava säänmukainen vaatetus ja kumisaappaat
- Lautamies yleensä paikkakunnalta > oltava tarkkana, ettei jääviyttä

Istunnon päätteeksi

- Jos joku asia jäi epäselväksi, niin kysy, pj kertoo
- **Vaitiolo** tuomion päätösneuvotteluista
- Muistiinpanojen hävittäminen *

* * *

- istuntopalkkio
 - matkalasku
 - ansionmenetykskorvaus ym.
- paikallisen menettelyn mukaisesti

Suomen Maallikkotuomarit ry
Finlands Lekmannadomare rf

Ensimmäisen kauden lautamiesten perehdyttäminen

Kiitos mielenkiinnosta, menestystä lautamiehenä!

NYT ON KYSYMYSTEN VUORO

Suomen Maallikkotuomarit ry
www.maallikkotuomarit.fi

Puheenjohtaja, herastuomari Janne Heilimä
p. 040 0797700
email: puheenjohtaja@maallikkotuomarit.fi

Suomen Maallikkotuomarit ry

- v. 1971 valtakunnallinen, lautamiesten etuja valvova järjestö
- toimii yhteistyössä Oikeusministeriön, käräjäoikeuksien, lakivaliokunnan ja muiden oikeustoimijoiden kanssa
- osallistuu yhteistoimintaryhmiin esim.
 - koulutus, perehdyttäminen, mietinnöt, lausunnot jne.
- järjestää **kaksi koulutustapahtumaa** yhdessä Tuomioistuinviraston kanssa
- julkaisee **Maallikkotuomari -nettilehteä kahdesti** vuodessa jäsenistölle
- tukee yhteistoiminnan kehittämistä käräjäoikeuksien henkilöstön ja lautamiesten paikallisten yhdistysten ja toimikuntien välillä
- ylläpitää käräjäoikeusalueiden **yhteyshenkilöiden** verkostoa

Puheenjohtaja, herastuomari Janne Heilimä, Pori

järjestösihteeri, herastuomari Marge Miettinen, Jyväskylä